

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

51 årg

Nr 3/2019

Ur innehållet: Grindar som statusmarkörer

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION **epost: habari@svetan.org**
Lars Asker, redaktör tel 08-38 48 55, mobil 0705 85 23 10
lars.asker133@gmail.com
Eva Löfgren tel 08-36 48 88, mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se
Sten Löfgren tel 08-36 48 88, mobil 0708 90 59 59
sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2019

SVETAN-medlemskap inkl HABARI	300 kr
Medlemskap exkl HABARI	100 kr
Familjemedlem exkl HABARI	50 kr
Ungdomsmedlemskap	150 kr
Prenumeration HABARI	250 kr
Enstaka HABARI	50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro 35 95 501
– ange på talongen vad som önskas.

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

1/09 Svetan 40 år	2/14 Konst och litteratur
2/09 Parlör, politiska makten, slaveri	3/14 NAOT, cykelsafari, swahilidag
3/09 Biståndshist., Tumaini, livshist.	4/14 Jordbruk och industri
4/09 Klimat och energi	1/15 Nätverksmässan
1/10 Musik	2/15 Zanzibar
2/10 Kibaha Education Center	3/15 Forskningsamarbete
3/10 Hälsa	4/15 Valet
4/10 Litteratur	1/16 Valanalys
1/11 Ungdom, Karagwe, ELCT mm	2/16 Ungdomar och framtiden
2/11 Hållbar utveckling	3/16 Partnerskap för lokal demokrati
3/11 MV Liemba, forskarnätverk mm	4/16 Blandat
4/11 Flora och Fauna	1/17 Volontärarbete
1/12 Självständigheten 50 år	2/17 Swahili
2/12 Joha trust & Mama Barbro mm	3/17 Rättsväsende
3/12 Mänskliga rättigheter	4/17 Turism
4/12 Företagsamhet	1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa
1/13 Kvinnliga förebilder	2/18 Handkapp, hälsa mm
2/13 John Kilaka, Karagwe 30 år mm	3/18 Svetans 50 årsjubileum
3/13 Swahili	4/18 Religion
4/13 Tanzaniadag, energi	1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal
1/14 Konst och litteratur	2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen.
Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd.
Citera oss gärna, men ange källan!

Omslag: Grinden som statussymbol. Bygget har avstannat men en snygg grind blev det!

Foto: Lars Asker

Flyeralarm AB, Stockholm 2018, ISSN 0345437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 3/2019

SVETAN

www.svetan.org
www.facebook.com/

c/o Harriet Rehn
Edeby Ängsväg 23
741 91 KNIVSTA

STYRELSE

styrelsen@svetan.org

Harriet Rehn, ordförande
harriet_rehn@yahoo.se

Rehema Prick, vice ordförande
rehemaprick@hotmail.com

Linus Dunkers, sekreterare
linus@dunkers.nu

Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com

**Jeanette Olsson, ledamot/
Tumaini**
msjeanetteolsson@hotmail.com

Emma Kreü, ledamot
emmakreu@gmail.com

Daniel Saulli, ledamot
danielsaulli@gmail.com

Prosper Kaberwa, ledamot
pkaberwa@yahoo.co.uk

Sarah Saulli, ledamot
saulisarah@gmail.com

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59

Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Killevägen 8A, 247 71 Genarp
tel 076 866 60 39

Rehema Prick
Åtorps Björkv 7, 443 31 Lerum
tel 070 732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center

Kontaktperson Helena Stigsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

ORDFÖRANDEN

Semestern drar mot sitt slut och vi hoppas ni kunnat njuta av några varma soliga veckor på hemmaplan eller av spännande resor till exempel Östafrika. I höstens första Habari kan ni, utöver den populära tidningskrönikan och annat smått och gott, läsa om hur grindar nu används som statusmarkör, på samma sätt som de snidade dörrarna förr gjorde. I numret ingår även en notis av Maria Lanner om Amref som samlar in pengar till sina hälsoprogram i Afrika bl.a. genom att arrangera en cykeltur runt Kilimanjaro.

Tanzania Diaspora Investment Conference hölls den 9–10 april i år i Sverige och Chambers of Commerce har nu startat upp ett arbete med att främja handel och investeringar i Tanzania. Sverige är huvudkvarter för Tanzania Diaspora Council – Global och har varit i kontakt med potentiella investerare och affärsfolk. Tanzanias ambassadör Dr. Willibrod Slaa har varit mycket engagerad i detta arbete. Annat positivt som hänt är att Tanzania har förbjudit plastpåsar och turister som kommer in i landet bör inte ha plastpåsar med sig i bagaget när de anländer till Tanzania.

Något oroande är dock att Tanzania planerar att dela Selous Game Reserve i två delar, varav den ena ska bli nationalpark. En hydroelektrisk damm ska byggas i Selous, och detta samt följderna av att dela naturreservatet kommer att påverka ekologin och djurlivet negativt, enligt IUCN och andra experter.

Harriet Rehn

Den 12 oktober ordnar Svetan ett medlemsmöte i Stockholm, plats och mer info kommer, håll även koll på hemsidan och Facebook.

Grinden den nya tidens statussymbol

I swahilikulturens städer var husets yttre ofta ganska anspråkslöst, särskilt de som byggts med arabiskt inflytande. Istället visade man sin rikedom och status genom påkostade snidade dörrar. I villakvarteren runt städerna har numera påkostade grindar fått överta rollen som statusbärare.

Under 2000-talet har en förmögen övre medelklass vuxit mycket starkt. Det har medfört en kraftig ökning av villakvarter runt städernas centrala delar, ofta med inslag av flerfamiljshus med hög standard på äldre stora villatomter från kolonialtiden.

I Tanzania under kolonialtiden bestod villakvarteren nästan enbart av tjänstebostäder för administrationen. Tomterna omgavs vanligen av prydnadshäckar och grindar var ovanliga.

Ännu i början av 80-talet byggdes exempelvis ett område med tjänstebostäder på Mtanda Hill i Lindi utan staket och grindar för personal i RIDEP-projektet.

Efter självständigheten när afrikaner började flytta in i villakvarteren och framförallt när villorna privatiserades blev det vanligare med staket och grindar. Tilltagande kriminalitet har medfört allt högre och kraftigare staket och grindar.

Numera är det höga murar som gäller med glasskärvor och taggtråd på toppen, gärna av rakbladsmodell. Allra helst dessutom elektrifierade.

Grindarna har ifrån stånggaller utvecklats att bli allt högre och mer portlika för att förhindra folk på gatan att se in på tomten och exempelvis kunna se hur många bilar man har.

Uttrycket *geti kali*, stark grind, avspeglar läget. Man talar exempelvis om ett barn med rika föräldrar som *Mtoto wa geti kali*.

Klimatet ger arkitekter ganska fria händer att låta fantasin spela och många hus är spektakulärt utformade. Men varken de fina husen eller trädgårdarna syns ju från gatan. Med en pampig grind eller snarare port visar man numera upp sin status och rikedom.

Det är väldigt dyrt att låna i bank till husbygge så det sker oftast med sparade pengar och bidrag från släkten. Det är mycket vanligt att man först bygger en mur runt tomten och helst också en grind, kanske en enklare temporär grind. Man ser ofta tomter där det inte blivit mer eller med påbörjade hus men där inkomsterna inte blivit de förväntade och det hela har stannat av.

Man börjar ofta sitt husbygge med en mur runt tomten och en grind. Sedan kan tomten ofta stå obebyggd i flera år innan man kan börja med själva huset.

En påkostad mur och grind i den vanligaste färgen svart, komplett med el och rakbladstaggtråd. En liten skönhetsfläck är gårdshusets tak.

En återhållen design där man kostat på en separat persongrind som annars ofta är infälld i porten.

Även på landsbygden kan man se vilken vikt människor lägger vid grindar. Man kan se portaler till farmar där det i övrigt finns bara ett enkelt staket för boskap eller en häck.

Det är inte bara kriminalitet, driven av en allt större ojämlikhet, som bidragit till utvecklingen. Förkärlek för hemlighetsmakeri, fruktan för avundsjuka och att bli utsatt för förbannelser, ja kanske även amerikanska filmer spelar nog sin roll.

Lars Asker

Till höger: Ett bra exempel på "geti kali"-stark grind - från Upanga. En "geti kali" förses oftast med en skylt från bevakningsföretag. Här kompletterad med skylt på swahili "FARA: Det här huset vaktas av specialister på att hindra inbrott". Foto: Åke Abrahamsson

En lite äldre gallergrind som i efterhand försäts med insynsskydd i plåt. Elstängsel och taggtråd saknas fortfarande.

Svart är numera den vanligaste färgen, ofta med detaljer i "guld". Här ett fint exempel på gediget konstfullt hantverk.

Ett avstannat bygge med en ovanlig design och färgsättning på grinden. Man får beundra svetsarna som får till grindarna vinkelrätt i rätt dimensioner under mycket enkla förhållanden, ofta under ett träd "Jua kali-verkstad" utan golv och jigg.

sid 4 - Habari 3/2019

En äldre enklare modell från tiden när grindar fortfarande var grindar. Här entrén till den anspråkslösa domstolsbyggnaden i Lindi.

Foto: Åke Abrahamsson

MR och demokratifrågor tynger regeringen

I perioden maj-juni skrivs fortsatt om problem för mänskliga rättigheter, massmedia och den politiska oppositionen. President Maguli och utrikesminister Kabudi jobbar hårt på ökad förståelse från omvärlden, men situationen verkar inte ha blivit bättre "på marken". Under perioden godkändes lagförslag i parlamentet som ger staten ökade möjligheter att trakassera enskilda organisationer och att kontrollera vilken statistik som publiceras.

Banden till Kina stärks, ett nytt handelskontor skall öppnas i Guangzhou. Inte så konstigt, när mycket av västs bistånd hålls inne pga utvecklingen när det gäller mänskliga rättigheter.

IPP-mogulen Reginald Mengi död

Mengi som är en av Tanzanias mest kända entreprenörer dog 2 maj vid 75 års ålder. I sin bok *I Can, I Must, I Will* beskrivs hur han trots att han kommer från en fattig familj lyckades skapa massmediakoncernen IPP. 1/5 Citizen

JPM: Löneökningar får vänta!

I sitt förstamajtal sa president Magufuli att hans löfte om löneökningar gäller, men att landets ekonomi först måste stärkas. Jätteinvesteringarna i infrastruktur kommer att öka den ekonomiska tillväxten på lång sikt. 1/5 Citizen

Staten lovar fortsatt pressfrihet

Utrikesminister Kabudi försäkrar att pressfriheten fortsätter i landet. Uttalandet gjordes inför firandet av Världspressfrihetsdagen 2019. Han beskrev pressfrihet som ett av de mest effektiva sätten att stärka ekonomin och försvara mänskliga rättigheter. Han påpekade också att Tanzania har ett stort antal privata massmedia. 1/5 Daily News

Dengue sprider sig

Två personer har dött i denguefeber, och 1222 personer har smittats i Dar, Tanga och Singida regionerna. 6/5 Citizen

Tusentals tjänstemän återanställs

4160 offentliganställda tjänstemän som felaktigt avskedats för på grund av ifrågasatta akademiska meriter har återanställts. Detta är en del av de drygt 15 000 tjänste-

män som inledningsvis sparkades för att de hade "fake certificates". 6/5 Citizen

Regn ger problem i kustregionen

De pågående regnen orsakade problem i Dar och Zanzibar. Trafiken i Dar blev stående under 6 timmar. 8/5 Citizen

Övervikt och fetma ett problem

Övervikt och fetma är ett växande problem, med 10% av tanzanierna i högriskgruppen. Detta kom fram i parlamentet när en ledamot ville att regeringen skulle stödja lokala näringsråd för att åstadkomma en sundare kosthållning. Enligt regeringen finns planer på att tillsätta näringsrådgivare som verkar lokalt. 8/5 Daily News

Brist på 80 000 skollärare

Vid en debatt i parlamentet meddelade regeringen att man saknar 80 000 lärare - 66 000 på gymnasienivå och 14 000 på sekundärskolor. 8/5 Citizen

Användning av plastpåsar ger böter

Från 1 juni är plastpåsar förbjudna. Användning kan ge böter på 20 miljoner Tsh. Distrikten skall ha platser där man kan kasta förstörda påsar. 13/5 Daily News

Statlig rapport till FN om MR

Regeringen skall göra en egen rapport om situationen för mänskliga rättigheter eftersom man tycker att NGOs svartmålar situationen i landet. Uppgiften kom efter en fråga i parlamentet med anledning av att 38 NGOs 13 maj skrivit en gemensam

Biståndsminister Peter Eriksson har varit i Tanzania för att diskutera samarbetet för år 2020 och framåt.

inlaga till FNs MR-kommitté där man tar upp hur situationen har försämrats i Tanzania. MR-kommittén sammanträder under juni-juli. 19/5 Citizen

Svensk biståndsminister i Dar

Biståndsminister Peter Eriksson har varit på ett 3-dagars besök för att diskutera utvecklingssamarbetet. Planen för det nuvarande samarbetet antogs 2013 och gäller året ut. Anledningen till besöket är att föra diskussioner om det fortsatta samarbetet. 20/5 Citizen

Utlåningsräntan sjunker

Utlåningsräntan fortsätter att falla, och i februari hade medelräntan från kommersiella banker sjunkit till 16,4%. Utlåningen till den statliga och privata sektorn steg med 7%. 20/5 Daily News

Hur går det med cashew-nötterna?

Enligt regeringen finns nu preliminära avtal om köp av de 223 000 ton cashew som återstår. Minister Kakunda lovar att allt skall vara sålt till 15 juni, och att bönderna då också skall ha fått betalt. 22/5 Daily News

JPM gratulerar Modi till återvalet

President Magufuli har gratulerat den indiske premiärministern Modi till återvalet, och försäkrar att man kommer att fortsätta arbeta för en förstärkning av de bilaterala relationerna. 23/5 Citizen

WHO ger pris till forskare

Forskaren Askwar Hilonga fick pris av WHO i Geneve för nano-innovationer som kan användas vid vattenrening. Dr Hilonga arbetar vid Nelson Mandela institutet (NM-AIST) och fick 2019 United Emirates Health Foundation Prize. 26/5 Daily News

Den avlidne miljardären Reginald Mengi med hustru.

Utrikesminister Kabudi jobbar hårt för att förbättra landets skamfilade MR-rykte.

Forskaren Askwar Hilonga har fått WHO's UAR Health Foundation Prize för 2019. Askwar har sedan 2015 fått en lång rad priser för sin innovativa vattenrening.

Stor användning av marijuana

Enligt en rapport i New Frontier Data använder tanzanier mer marijuana än landets grannar i Östafrika. Landet rankas som femma i Afrika med uppskattningsvis 3,6 miljoner användare. 27/5 Citizen

Dewjis kidnappare häktad

En taxiförare har häktats för inblandning i kidnappningen av miljardären Mohamed Dewji. Han anklagas också för penningtvätt mm. 29/5 Daily News

JPM: Sluta straffa Zimbabwe

President Magufuli har uppmanat berörda länder att häva sanktionerna mot Zimbabwe, i samband med sitt statsbesök där. Tidigare har afrikanska ledare från bl.a. Sydafrika också uppmanat till ett stopp på sanktionerna för att ge Zimbabwe en chans att få ordning på sin ekonomi. Men Trump förlängde i mars USAs sanktioner med ett år. 29/5 Citizen

Lager av plastpåsar kan köpas upp

Inför förbudet mot plastpåsar som införs 1 juni har 3 företag uttryckt intresse för att köpa upp restlager, enligt miljöminister Makamba. 30/5 Citizen

Försäljning av majs till Zimbabwe

Vid sitt statsbesök i Zimbabwe har president Magufuli lovat president Mnangagwa att Zimbabwe där det råder matbrist får köpa 700 000 ton majs. Tanzania har enligt president Magufuli ett överskott på 3,3 miljoner ton majs. 30/5 Citizen

Swahililärare skickas utomlands

Regeringen har beslutat inrätta en förberedelsekurs för swahililärare, för undervisning i SADC-länder som Namibia, Sydafrika och Zimbabwe. Initiativet kommer efter president Magufulis besök i Sydafrika och Zimbabwe. 30/5 Citizen

Kabudi: Vi står för MR-åtaganden

Utrikesminister Kabudi säger att regeringen fortätter att försäkra sig om att landets anseende inte försämras när det gäller mänskliga rättigheter. Uttalandet gjordes i samband med att departementets budget behandlades i parlamentet.

Han passade också på att kritisera rapporter från NGOs som slagit larm om försämringar på området mänskliga rättigheter. Regeringen har lämnat in en rapport till FNs kommitté för mänskliga rättigheter (session nr 40), där man försäkrar kommittén att man fortsätter arbeta för mänskliga rättigheter och "good governance".

31/5 Daily News

President Tshisekedi har formellt meddelat att Kongo vill bli en del av Östafrikanska Unionen EAC.

Skuldbördan ökar

Finansminister Mpango meddelade att landets skuldbörda ökat med drygt 1000 miljarder Tsh i samband med budgetdebatten i parlamentet. Enligt finansministern är ökningen på 2,35% hanterbar. Av den totala skulden är c:a 75% utländska lån.

Ett skäl till att skulderna ökar är de jätteinvesteringar som görs i infrastrukturen, (Dar flygplats, SGR järnväg, elkraft projekt mm). 3/6 Citizen

Ebola upptäckt i Uganda

Uganda har sänt ett läkarteam till gränsstaden Bwera efter att 3 fall av ebola konstaterats hos resande från Kongo, där ebolautbrott finns i de östra provinserna North Kivu och Ituri. Ebola hotar nu att spridas till grannländerna Uganda, Ruanda, Sydsudan och Tanzania. 12/6 Daily News

Kongo vill bli medlem i EAC

Demokratiska Republiken Kongo har formellt ansökt om medlemskap i den östafrikanska gemenskapen EAC i ett brev från president Tshisekedi till Ruandas president Kagame, som f.n. är ordförande i EAC. De nuvarande medlemmarna är Tanzania, Uganda, Kenya, Ruanda, Burundi och Sydsudan. 14/6 Citizen

Tanzania fredligast i Östafrika

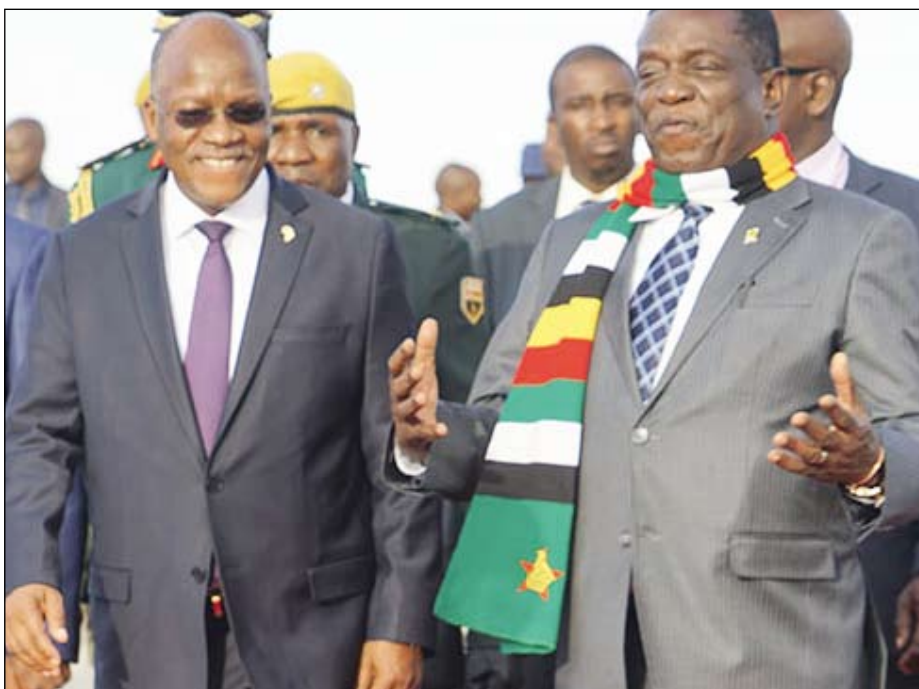
Enligt en rapporten Global Peace Index är Tanzania fredligast i Östafrika - i Afrika söder om Sahara ligger man på 7:e plats. 16/6 Daily News

Åtgärder mot tjuvjakt fungerar

I samband med den pan-afrikanska konferensen om åtgärder för att skydda djurlivet i Dar hävdade talesmän för regeringen att de åtgärder som vidtagits med början 2015 har varit framgångsrika. Tjuvjakten på elefanter är t.ex. nu nära noll enligt ministern för naturresurser och turism som nu kan sova lugnt. Ingen handel med elefenben tillåts. 18/6 Daily News

Cashewexporten mer än halverad

Under förra året minskade exportvärdet av cashew till knappt \$200 miljoner, ned från \$530 miljoner under 2017. 329 000

Glada miner då Presidenterna Magufuli och Mnangagwa möts i Harare. Magufuli uttalade sig mot sanktionerna och lovade dessutom att sälja majs till Zimbabwe.

Hälsominister Umma Mwalimu har i parlamentet redogjort för spridningen av dengue-feber.

ton under 2017 minskade till 120 000 ton under 2018 (red. anm: Exportförbud rådde under större delen av året). Cashew är landets största exportgröda, följd av te, kaffe och sisal. 19/6 *East African*

Dengue-feber sprider sig

4000 personer har nu diagnostiserats med dengue - 3 personer har dött i Dar och en har dött i Dodoma - enligt hälsominister Mwalimus rapport till parlamentet. 21/6 *Citizen*

NGO-protester mot lagändringar

Representanter för 30 enskilda organisationer protesterade gemensamt mot lagändringar som man fruktar kommer att hindra deras verksamhet och kanske tvinga fram nedläggning.

De föreslagna ändringarna försöker bl.a. dra en klar gräns mellan vad som är ett företag och vad som är en organisation, samt ändrar registreringsförfarandet och beskrivningen av vad man får syssla med.

Enligt en talesman för en av organisationerna, Legal and Human Right Center, kommer inte någon NGO i landet att gå säker om ändringarna genomförs enligt propositionen. 23/6 *Citizen*

Växlingskontor skall åter tillåtas

Efter att regeringen blivit klar med den nya regleringen av valutahandeln kommer växlingskontor åter att tillåtas. Intresserade företag måste ansöka om licens hos Bank of Tanzania (BoT). Företag som är under ut-

Statsadvokat Kilangi var föredragande för de mycket kritiserade lagändringarna som påverkar bl a enskilda organisationer.

Charles Njagua Kanyi (alias Jaguar), ledamot i Kenyas parlament, har blivit känd för xenofobiska uttalanden...

redning kan dock inte ansöka om licens. Enligt de nya reglerna fordras ett minsta kapital om 1 miljard Tsh.

I slutet av förra året stängde BoT mer än 50 växlingskontor som man misstänkte gjorde sig skyldiga till skattebrott och pengatvätt. 24/6 *Citizen*

Parlamentet godkänner lagändringar

Efter en längre debatt mellan opposition och regeringsparti godkändes det kritiserade förslaget till lagändringar. I paketet ingick många lagändringar men den huvudsakliga debatten rörde kapitlen om NGOs, Bolag, Statistik och Film/Scen. Statsadvokaten Kilangi var föredragande. 28/6 *Citizen*

Lissu mister sin parlamentsplats

I ett oväntat utspel meddelade parlamentets talman Ndugai att Tundu Lissu som valts för Singida East förlorar sin parlamentsplats. Ndugai gjorde sitt tillkännagivande efter att parlamentet redan hemförlövats efter sin långa budgetsession. Skälen till beslutet angavs till frånvaro och att Lissu inte skickat in den obligatoriska förmögenhetsdeklarationen.

Tundu Lissu var en av ledarna för Chadema, känd för sin orädda kritik av regeringen, när han i september 2017 ut-sattes för ett mordförsök. Han har vårdats i Kenya och Belgien och har inte återvänt till Tanzania än. 28/6 *Citizen*

NGOs viktiga för arbetet mot aids

Regeringen uppmanar regionerna till samarbete med NGOs som kan komplettera statens insatser för hälsovården. Uppmaningen kom i samband med workshop i Dar om hur barn i HIV familjer kan hantera sitt stigma. 1/7 *Daily News*

Kenyatta tar avstånd från uttalande

President Kenyatta har skickat ett meddelande till president Magufuli med anledning av uttalanden som en kenyansk parlamentsledamot gjort mot utländska investerare inklusive tanzanier.

Meddelandet klargör att uttalandet är ledamotens personliga åsikter som inte delas

...som dock president Uhuru Kenyatta tagit avstånd ifrån. Och samarbetet med Tanzania går bättre än på länge.

av den kenyanska regeringen. Den tanzaniska regeringen är nöjd med beskedet. 3/7 *Daily News*

Elektrifieringen går för långsamt

Trots ambitiösa planer kan man konstatera att utbyggnaden av elnätet inte går enligt plan. Från 2011/12 till 2017/18 har nåttäckningen av Tanesco stigit från 18% till 29%. Men regeringens ambition var att nätet skulle nå 30% år 2015, och 50% 2025.

Dar har den bästa täckningen, där är 80% av hushållen anslutna. 4/7 *Citizen*

Försäljning an majs till Kenya

Regeringen har förklarat sig villig att sälja överskott majs till Kenya, som nu har gett möjlighet till tullfri import av 12,5 miljoner säckar, för att täcka bristsituationen där. 5/7 *Citizen*

Ökat handelsutbyte med Kenya

Presidenterna Magufuli och Kenyatta har kommit överens om att öka sitt handelsutbyte. Man har bland annat kommit överens om att Kenya skall köpa gas från Tanzania. Ländernas energiministrar skall mötas för att komma överens om detaljerna.

Mötet ägde rum efter en period av ökande spänning pga fientliga uttalanden av en kenyansk parlamentsledamot. 7/7 *Citizen*

Minskad köttimport

På ett år har Tanzania minskat köttimporten från 1400 ton till drygt 500 ton. Infor-

Chademas Tundu Lissu mister sin parlamentsplats, men han har lovat att vara tillbaka i landet i början av september.

Tanzaniske journalisten Maxence Melo Mubyaza är en av fem som fått 2019 års Pressfrihetspris av CPJ.

mationen gavs i samband med Saba Saba utställningen i Dar. Minskningen beror på att staten uppmuntrar lokal produktion och fördyrat importen. 7/7 *Daily News*

Inflationen stiger något

Den årliga inflationen stiger något till 3,7% i juni, från 3,5% i maj. Matpriserna steg till 4,3%, från 3,9% i maj. 9/7 *Daily News*

JPM beordrar nya rättegångar

Vid ett besök i Buhimba-fängelset i Mwanza blev presidenten så påverkad av vissa fångars berättelser att han beordrade omtagning av alla rättegångar som hade resulterat i morddomar. Många fångar verkar ha dömts på felaktiga grunder. En fristående grupp skall tillsättas för att gå igenom de ifrågasatta domarna.

Ett fall rör en man som 2017 påträffades med diesel som misstänktes vara stulen. Av polisen fick han veta att för 1 miljon tsh skulle han gå fri, men han kunde inte få fram pengarna. Senare blev han till sin förvåning dömd inte bara för dieseln utan också för mord tillsammans med en grupp män som han inte kände. 17/7 *Daily News*

Pressfrihetspris till journalist

CPJ (Committee to Protect Journalists) har belönat en grupp journalister med 2019 års internationella pressfrihetspris. De har alla utsatts för hot - på nätet, rent fysiskt och juridiskt - i sin nyhetsbevakning.

Journalisten Maxence Melo Mubyaza är en av fem som får motta priset i New York i november. Mubyaza driver Jamii Forum, en website för diskussion och samtidigt en plattform för whistleblowers. Han har anklagats enligt Tanzanias restriktiva Cyber Crimes Act, och hamnat i domstol 81 gånger. 16/7 CPJ

Lägre BNP enligt Världsbanken

Världsbanken anser att BNP tillväxten 2018 var 5,2%, inte 7% som regeringen kommit fram till. Prognosen för 2019

sid 8 - Habari 3/2019

är 5,4% i motsats till regeringens 7,1%. Statistikmyndigheten tvivlar på Världsbankens uppgifter, och står bakom siffrorna som presenterats av finansminister Mpango.

Detta är andra gången i år som regeringens siffror motsägs av etablerade internationella organisationer. 18/7 *Citizen*

Fler flygplan till Air Tanzania

Regeringen skall köpa ytterligare tre plan till Air Tanzania - två Airbus 220-300 och ett Bombardier Q400. Man har sex plan sedan tidigare. 19/7 *Citizen*

Östafrika samarbetar mot brott

Ett samarbete med Kenya har inletts för att bekämpa brottslighet med förgreningar i bägge länderna. Det kan innebära utbyte av misstänkta brottslingar och beslagtagna tillgångar. I april deltog också alla länder i Östafrika i ett möte i Dar för att diskutera hur man skulle komma åt internationella kriminella nätverk.

Samarbetet med Kenya resulterade i att Kenya återförde bl.a. 35 kg guld till Tanzania. Guldets beslagtogs i Nairobi på väg till Dubai, och tros ha smugglats från Mwanza. 25/7 *Citizen*

En miljon ton majs till Kenya

Tanzania kommer att sälja en miljon ton majs och mjöl till Kenya under det kom-

Den fristående journalisten Erick Kabendera sitter i häkte för att utfrågas om sitt medborgarskap. Trakasserier?

mande året, för att täcka underskottet där. 26/7 *Daily News*

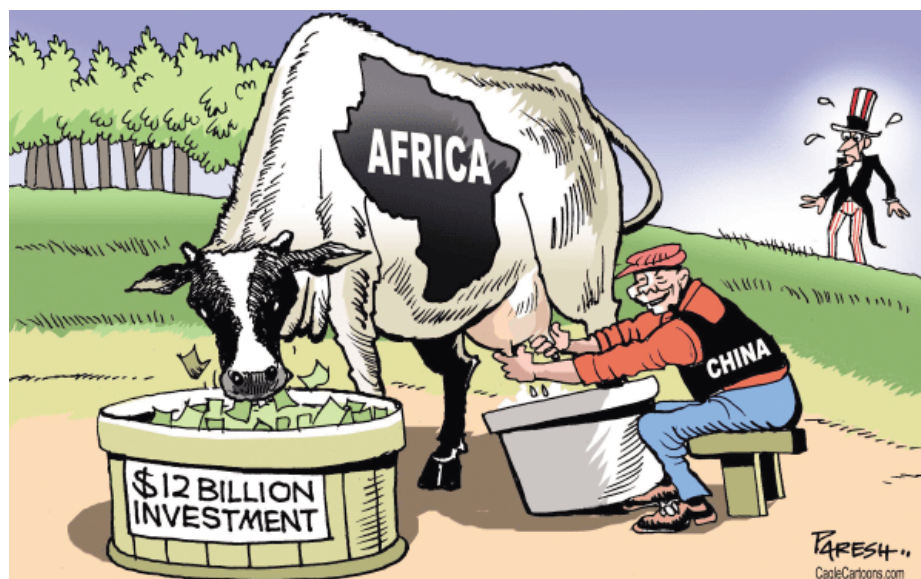
Antalet turister fortsätter stiga

Antalet internationella ankomster till Tanzania har stigit med 13,5% till 1,5 miljoner besökare. Turisterna spenderade \$2,4 miljarder, en ökning med 7,2%. Mest besökare kommer från USA, Kenya och England. 28/7 *Daily News*

Polisen har häktat journalist

Polisen har anhållit frilansjournalisten Erick Kabendera. Som skäl anges att Immigrationsmyndigheten tvivlar på hans medborgarskap, och vill intervjua honom om detta.

Kabenderas medborgarskap har varit ifrågasatt tidigare. Men 2013 gjorde inrikesministern klart att både Kabendera och hans föräldrar var tanzanier. Två tjänstemän inom Immigrationsmyndigheten blev då bestraffade för att ha trakasserat familjen. Enligt ministern verkade trakasserier ha sitt ursprung i ett gräl mellan journalisten och den nyligen avlidne IPP-mogulen Reginald Mengi. 30/7 *Citizen*

Medan Kina ökar sitt inflytande i Afrika med förmånliga krediter och inga synpunkter på mänskliga rättigheter kan USA och västvärlden bara se på...

UlfNILSSON

Slang för sedlar

200 tsh, Karume (som inte längre finns). Karumes porträtt fanns på sedeln.

500 tsh, Jero (som inte längre finns). Troligen kommer detta namn från bilen Pajero som introducerades i Tanzania samtidigt med sedeln.

Myntet 500 Shs har också försvunnit, det kallades **Dala**, förmodligen från Dollar. Bakgrunden är att det tidigare kostade 5 shilling att åka med citybussarna Daladala. Myntet kallades också för **Thumni**.

1000 tsh, Buku. En teori är att namnet kommer från det engelska ordet "Book". Book/Buku anses uttrycka något som är komplett eller avslutats fullständigt, som att betala med "Buku" innebär att affärstransaktionen är avslutad (buku även en slags stor råtta). Tidigare även **Tenga**.

2000 tsh, Buku mbili (två buku)

5000 tsh. Buku tano (fem buku)

10000 tsh, Msimbazi. Namnet kommer från den gata där fotbollsklubben Simba har sina lokaler. Sedeln är röd vilket också är färgen för Simba Sports Club.

Också **Buku teni**, eller **Gamba** (skal, bark, fjäll)

100 000 tsh, Kilo.

Anm: Landsfadern Nyerere finns numera bara på 1000 Shs sedeln, i övrigt bara som vattenmärke. Även nationalsymbolen giraff finns bara som vattenmärke med undantag av ett litet giraffhuvud på sedlarna för 5 000 tsh och 10 000 tsh.

Red.

Pengars symboliska värde

Bortsett från att ha funktionen att visa ekonomiskt värde har sedlar och mynt andra kvaliteter som motiv, skönhet, storlek, material och tyngd. Symbolen för nationell identitet kan berätta om historia och samhällets kultur. I Tanzania har folkhumorn gett namn på sedlar: Under 1980-talet, då en bild på en läroanstalt visades, gavs sedeln namnet *Mso-mi*, den lärde, och 500 shillingssedeln fick namnet *Pajero* efter Nissans 4WD lyxbil. Ett öknamn på en sedel med högt värde blev senare *Shangingi*, som är en glädjekvinna i höga politikers sällskap som åker i en *Vogi*, d v s Range Rover Vogue.

Tanzania har sedan självständigheten haft en exoglossisk* språkpolicy när det gällt valuta. Man har lånat in ord och bantuiserat, fortsatt med kolonialmaktens engelska och bantuiserat ord till swahili. Att använda swahili har givetvis haft ett symboliskt värde d v s man associerade språket med landets nationella samling, antikolonialism och politiskt oberoende.

Medan man varit politiskt nationell var man mycket pragmatisk i val av valuta, vilket kan förvåna. I grannlandet Zambia introducerade man Kwacha, vilket visade på det nya livet. *Kwacha* är bantu och leder oss till swahilins *kucha/gryning*. I swahili finns två ord för gryning – *alfajiri* från arabiska och *kucha* från bantu. En morgonhälsning är *kumekucha*/en ny dag har börjat, nu gäller det att hugga i... Fast *kucha* betyder också naglar... Kenya valde som Tanzania, d v s man har *senti* och *shilingi*. Andra bantuländer som blivit endoglossiska är bl a Botswana – *Pula/regn* och *Thebe/sköld* samt Angola – *Lei* och *Kwanza* efter två floder i landet. I många andra länder är man exoglossisk.

Swahili användes av den tyska administrationen under kolonialtiden på lägre nivåer och blev ett kontaktspråk under motståndet mot makten bland annat under Majimajiuupproret i södra Tanzania 1905-1907. Det var britterna som standardiserade swahili år 1930 och den förste presidenten Nyerere som såg till att swahili blev ett nationellt och officiellt språk. Swahili har nu blivit ett folkspråk i Tanzania, medan det i Kenya har blivit ett avancerat sekundärspråk för skolor.

Det självständiga Tanzanias sedlar år 1961 började med två olika texter på engelska och swahili – *Bank of Tanzania* och *Benki kuu ya Tanzania*. Tanganyika var då medlem i EACB. År 1966 kom det självständiga Tanzanias egen valuta med en bild på en enkelt klädd president, omgiven av blandad natur och kultur. Den kommande Arushadeklarationen 1967 finns inte med.

En ändring på sedlarna kom 1985 med en åldrad Nyerere på bild, då han började kallas Baba Taifa – Landsfadern, han som då fortfarande försvarade enpartistaten. En "Mwenge" syns till vänster. *Mwenge*, facklan, var en symbol som gick Eriksgata och uppmanade till mer arbete. Den kom i sista stund på sedlarna det året. År 2003 fanns ingen Mwenge på bild – den är glömd, men en praktfull byggnad av okänd arkitektur finns, några blad med små frukter samt en bit av en kitenge med bård i ena änden. Idag är 1000-shillingssidan åter tvåspråkig och mycket neutral. Språket är detsamma som vid självständigheten. Engelskorienteringen ökar markant. Inga symboler för nationell samling märks. *Senti* och *shilingi* har blivit neutrala värdemarkörer. Det tidiga valet av swahili var en symbol för kamp för självständighet. Idag har *senti* och *shilingi* således inte något med nationell identitet att göra, sedeln saknar också historia, utan visar bara ett ekonomiskt värde.

Behovet eller viljan hos svenskar att lära sig swahili är sannolikt mindre idag än för 50 år sedan. En ny generation har växt upp i båda länderna. Behovet av swahili i Sverige är lägre och i Tanzania är engelskanivån något högre. Så man kan vänta sig svaret på frågan om man skall lära sig swahili när man åker dit: Jag klarar mig bra på engelska. Det gjorde man inte då. Men man klarar sig mycket bättre och får roligare om man kan swahili.

* Exoglossisk betecknar en lokal språkstandard som bildats med utgångspunkt från ett främmande språk.

Flodhästar hjälper kiselalger

Flodhästar äter gräs på land men bajsar i vatten. På så sätt göder de sjöar och vattendrag med kisel från gräs. Det gynnar kiselalger som står för 20% av fotosyntesen på jorden. Algerna skyddar sig med ett skal av kisel vilket gör att de har stort behov av kisel. Kiselalger utgör en stor grupp alger som finns både i söt- och saltvatten.

Marafloden rinner upp i Kenya och passerar nationalparkerna Masai Mara och Serengeti innan den rinner ut i Victoriasjön. Studier av kiselflödet i Marafloden har visat att flodhästar bidrar med 400 ton per dygn vilket utgör 75% av kiselflödet i floden. Marafloden har Afrikas största bestånd av flodhästar med genomsnittligt 36 flodhästar per kilometer.

Antalet flodhästar i Afrika minskar och de närmaste 30 åren beräknas beståndet minska med 30%. Då minskar också beståndet av kiselalger vilket gynnar giftproducerade cyanobakterier som då kan dra nytta av förhöjda halter av kväve och fosfor till följd av övergödning.

Studien publicerad i Science Advances.

Rovdjursstaket

Ann Eklund på Sveriges Lantbruksuniversitet har tillsammans med kollegor från Spanien och Norge studerat hur boskap kan skyddas mot rovdjur. Det finns mycket skrivet om problemet men de mesta håller låg vetenskaplig kvalitet. Vakthundar, lamadjur, staket i olika former och skyddsjakt har undersökts. Inga vetenskapliga försök ha gjorts i Sverige.

I en artikel i Forskning och Framsteg nr 1 2019 redovisas resultaten. Bland annat tas exempel från masailand i Tanzania upp.

Den traditionella boman av ihopsläpade taggiga grenar och buskar är inte tillräckligt effektiv.

Pålpallisad stoppar hyenor och lejon men leoparder klättrar lätt över. Leopard undviker de taggiga traditionella bomarna medan de hårdhudade hyenorna kan tränga sig igenom. Det kan även lejon göra, alternativt hoppa över.

Eltängsel är på grund av kostnad och brist på elektricitet inte ett alternativ.

Ett försök som pågått i tio år med så kallad levande vägg har varit lyckat. Endast två leoparder lyckades ta sig in via bristfällig grindar medan det noterades ett 70-tal rovdjurs attacker i samma område, mest

av lejon och hyenor som dödade ett 90-tal djur.

En levande vägg består av ett högt nätstaket kompletterat med taggiga träd.

Ihushis vänner

Första halvåret 2019 har varit en händelserik men inte problemfri period för folket i byn Ihushi vid Victoriasjön. Regnen uteblev under februari-mars-april och alla odlingar torkade bort. Som en konsekvens fick byborna ingen risskörd. I april skulle risfälten normalt vara gröna med halvmetr höga plantor på väg att gå i ax, men i våras var fälten gulbruna och snustorra. I de flesta hushåll står jordbruket för hälften av inkomsterna så det blir mycket kännbart när skörden uteblir och kosten blir ensidig och ofta otillräcklig.

En intressant sak som kvinnorna förberett inför Marknadsforum är att tillverka traditionella korgar för försäljning. De här korgarna fanns förut i alla hem. Sedan några år har plastpåsar och plastlådor tagit över, men 1 juli är kom en ny lag som förbjuder plastpåsar i Tanzania. Kvinnorna hoppas därför att det ska bli efterfrågan på korgar igen.

På uppmaning av stödföreningen i Sverige har det hållits flera utvärderingsmöten om vad som har förändrats under de 20 år samarbetet varat. Bl a sade kvinnorna att "Numera lyssnar männen på det vi har att säga".

EFS Budbäraren

Budbäraren, EFS:s Missionstidning, har ofta artiklar om missionsarbetet i Tanzania.

Nr 5/6 2018 Nora Sandahl ger ett vittnesbörd från en söndagsskola.

Nr 12 2018 om Gunilla Harlin som arbetar som samtalsterapeut för missionärer baserad i Nairobi. Hon är missionärsbarn uppvuxen i Tanzania.

Missionärslivet kan vara påfrestande med stora omställningar för familjen i en främmande miljö och arbetssituation som lämnar lite utrymme för vila och återhämtning. I samma nummer berättas om fem barnledare och några andra som besökte systerkyrkor i november 2018. De besökte och studerade söndagsskolearbetet i Iringa och i Dodoma.

Nr 2 2019 Om Judith Enger som var med på samma resa och intervjuade barn och ungdomar som en del i hennes egen utbildning.

Flera missionärer avslutade sina uppdrag i Tanzania förra året. För närvarande finns bara tre EFS-missionärer stationerade i Tanzania:

I Dodoma Ulf Ekängen, Barn och ungdomsarbete.

I Iringa Nora och Hannes Sandahl, sjuksköterska på Ilula Hospital. Hon stöder även stiftets arbete att utveckla familjeverksamheten ur ett barnperspektiv. Hannes Sandahl är socionom och arbetar med barns rättigheter och stöd till de svaga i samhället inom stiftets diakonala verksamhet. I deras tjänster ingår även att ge stöd till verksamheter i Bulongwa, och Makete i det Sydcentrala stiftet.

Kortare insatser görs av senior- och ungdomsvolontärer.

One stop vid Namanga

I Dagens Nyheter den 13 juli är det en tvåsidig artikel av Erik Esbjörnsson om frihandel och gränsövergångar i Afrika.

Runt om i Afrika arbetas det för att underlätta handeln mellan länderna i Afrika. Det finns åtta ekonomiska samarbetsområden i Afrika varav EAC, East African Community, kommit längst. Tanzania är även med i SADC, Southern African Development Community.

Esbjörnsson berättar om hur One Stop gränsstationen i Namanga underlättat gränsövergången både för personer och för gods. För personer tog det tidigare vanligen en timme att gå igenom tull, immigration och hälsokontroll i två omgångar. Med det nya samordnade systemet går det snabbt. Framförallt har processtiden för lastbilar med gods, som tidigare kunde ta dagar, dramatiskt förkortats.

Färre personer tar sig nu tid att ta en paus på de många restaurangerna och barerna eller för att handla. Men det har kompensats av att trafiken ökat från 160 000 passagerare om året till 380 000 under 2018. Men på sikt kommer nog näringslivet i Namanga att förlora på nyordningen.

Internationella biblioteket

Internationella Biblioteket finns i ett av annexen till Stockholms Stadsbibliotek är nu

i blåsväder. I en pågående omorganisation skall det flyttas till Kungsholmens bibliotek men magasinet till Liljeholmen. Personal och biblioteksvänner anser att verksamheten är hotad. Det debatteras i media och har skrivits protestlistor och ett upprop i juni om att låna mer gav stort genomslag.

Biblioteket har 200 000 böcker på 100 olika språk, varav ca 7 hyllmeter på swahili + böcker i magasin som ofta används för fjärrlån. Cirka ¾ är vuxenböcker, resten ungdoms- och barnböcker. Det finns även tidningar, CD och DVD.

Det är väldigt svårt att köpa böcker på swahili från Sverige. Biblioteket är tacksamt om Svetanmedlemmar på resa kunde köpa böcker på plats.

Hör gärna av er till Matilda Wallin innan ni köper böcker eller chansa att köpa om det är något nytt och intressant.

Spara kvittona, så får ni pengarna tillbaka hälsar Matilda Wallin.

ib.matilda.wallin@stockholm.se
<https://www.interbib.se/>

Cykla runt Kilimanjaro!

Har du någon bekant, familjemedlem eller arbetskollega som älskar att cykla, vill uppleva ett unikt men ändå säkert äventyr i Afrika och samtidigt bidra till Amrefs hälsoprojekt? Tipsa då om att de kan delta i *Africa Classic* - en 6-dagars cykling på grusvägar runt Kilimanjaro som genomförs i oktober 2020.

Africa Classic har genomförts i flera år men endast med holländska deltagare och nu anordnas för första gången en internationell upplaga med fyra Europeiska länder samt Kenya.

Innan resan till Tanzania ska alla cyklister samla in pengar som går till Amrefs hälsoprojekt och under cykelfärden kommer deltagarna få besöka några av Amrefs

hälsoprojekt och träffa de människor man har hjälpt genom sin insamling. Sverige har fått sig tilldelat 20 platser så det är först till kvarn som gäller.

Anmälan och mer information finns här: www.afriaclassic.se

Zanzibar Film Festival

Den 22 upplagan av Zanzibar Film Festival (ZIFF), Östafrikas största film- och konstfestival, arrangerades i år 6-14 juli i Stone Town. ZIFFs mål är att vara den naturliga platsen för visning av de senaste filmerna från de största talangerna från kontinenten eller diasporan. Årets tema är *New Dawn* och i första hand kommer filmerna från Afrika, eller den afrikanska diasporan. Intentionen är att fira pan-afrikanska ideal inom de konstnärliga sfärerna.

Zanzibar Film Festival strävar även efter att vara en samlingspunkt för de så kallade Dhow countries, det vill säga länderna i Sydostasien, Arabiska halvön, ögrupperna i Indiska oceanen, Persiska viken samt Iran och Pakistan, och har därför öppnat möjligheten för hugade filmskapare från regionen att ansöka till festivalen.

Detta år deltog 3000 barn från Zanzibar i workshops om filmskapande.

60 filmer från Afrika och Dhow-länderna deltog. Guld-Dhowen gick till tunisiska filmen *Fatwa*, silver fick den iranska filmen *The Skier*. Tredje pris gick till *Subira* med den kenyanske regissören Sippy Chadha.

Sinema Zetu-pris till tonåringar

Under filmfestivalen i Dar i början av mars vann Flora Kihambo och Rashid pris som bästa skådespelare i filmen *Kesho* om syskonrivalitet. De kommer från TAG Lwanga Student Centre for Underprivileged Children i Iringaregionen.

I Sinema Zetu International Film Festival, SZIFF, deltog 267 filmer från 20 länder.

Flora Kihambo i filmen *Kesho*

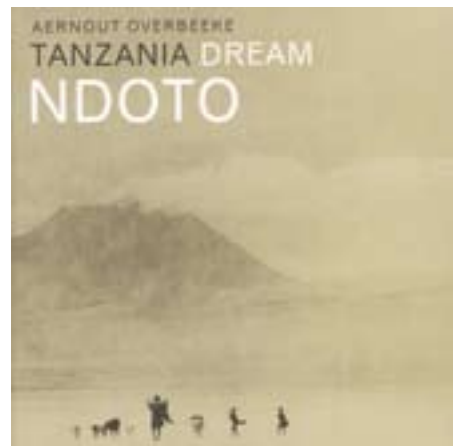
Myggor störs av musik

Tidskriften *Acta Tropica* har publicerat en artikel där det berättas om experiment som visat att myggor störs av viss musik och då sticker mindre och förökar sig mindre. Försöken fortsätter med förhoppningar om att kunna minska sjukdomar som sprids av myggor.

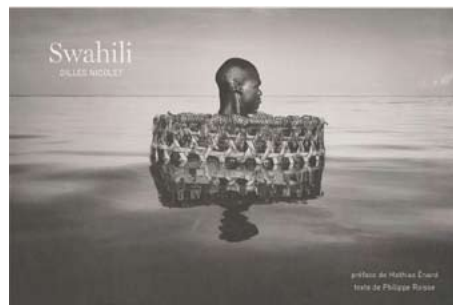
Fotoböcker

För er, som längtar till Tanzania, men som måste nöja er med fotografier, finns fina fotoböcker. Sådana som illustrerar djurlivet på den Östafrikanska savannen finns det många av. För att nämna en aktuell svensk naturfotograf: Björn Persson.

Mer ovanligt är landskapsbilder. En favorit är den holländska fotografen Aernout Overbeekes *Tanzania Dream - Ndoto*. Boken är några år gammal, men med stor slagna bilder från norra Tanzania. Den går att beställa via: <https://www.eduardplanting.com/>

Gilles Nicolet är fransman och har bott i Tanzania i många år. Han har dokumenterat hela Swahilikusten. Boken *Swahili* kom ut i maj i år med text på franska och engelska. Enligt min åsikt en mycket vacker skildring av ett liv som är på väg att försvinna.

Boken går att beställa via <https://www.editions-contrejour.com/project/swahili/> "Na ndoto njema" (Och ha en god dröm).

Lars Marthinsen

Kibaha 50 år

Nästa år fyller Kibaha Education Center 50 år. Med anledning av detta planerar redaktionen ett jubileumsnummer - välkomna med bidrag!

Kibaha startades som ett nordiskt biståndsprojekt och är en skola med inriktning på jordbruk.

Dar es Salam:

A dozen drives around the city

Den här boken med sitt tilltalande omslag är en guldgruva för den historieintresserade och för den som vill lära känna Dar es Salaam. Den gör en längre vistelse där så mycket rikare men för ett tillfälligt besökare blir den i tyngsta laget.

De 12 rutterna inkluderar flera i de centrala delarna och i ytterområdena från flygfältet, universitetet och till Kunduchi i norr. Åtminstone den första rutten i centrum görs helst per fot eftersom det där finns så mycket att se och trafiken är tät.

Gatornas namn under tyska och engelska tiden samt vad de heter nu på swahili får man veta liksom bakgrunden till namnen.

Källhänvisningarna är många, bl a till den historiska guldgruvan Tanganyika (Tanzania) Notes and Records. Insprängt är också citat från många böcker.

Varje kapitel inleds med en karta och lite allmän information, t.ex. om bästa tiden och fotografering. Några inledningar är lite längre, exempelvis den om stadsdelen Kariakoo där många frihetskämpar från södra Afrika bott och även radikaler från USA.

Byggherrar till många historiska hus, senare ägare och husens användning är redovisade, ofta med foton eller teckningar. Spektakulära nya hus redovisas också. Invävt är mycket historia och bakgrund till namn på hus och gator.

I slutet finns en ordförklaring för arkitekturterminologi och swahili, en historisk kronologi, en lista på skyddade byggnader, ett index och en överväldigande källförteckning på 242 poster.

Nu till det tråkiga. Det trevliga omslaget döljer en bok med sprängfyllda 154 sidor med minimala marginaler på dåligt papper som gör att fotografierna inte kommer till sin rätt. När man öppnar boken möts man av en innehållsförteckning på två sidor skriven med versaler som gör den mycket tungläst. I Östafrika har man en svårförståelig förkärlek för att använda versaler i löpande text, ett otyg.

Hänvisningarna till sidnoter och källförteckningen är mikroskopiskt små. Det är synd att förlaget i sin spariver åstadkommit en så tråkig produkt med ett annars så intressant innehåll.

När jag köpte boken i Dar trodde jag det var en ny bok men upptäckte att den kom ut redan 1997. Många tips på affärer och restauranger är förmodligen nu föråldrade. Förhoppningsvis kommer boken ut igen, uppdaterad och framför allt i förbättrad skepnad, det är den värd.

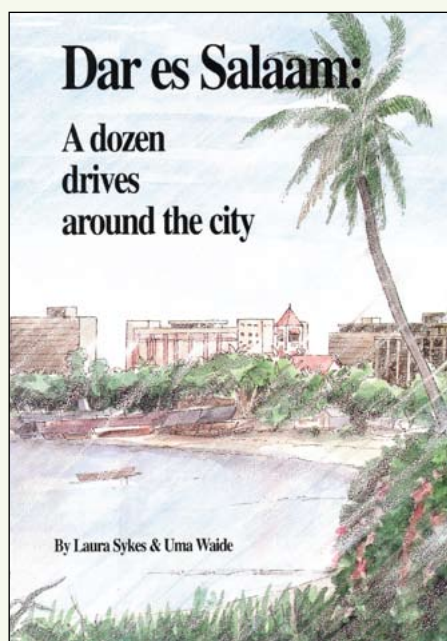
Dar es Salam:

A dozen drives around the city

Laura Syke and Uma Waide

Mkuki wa Nyota Publishers 1997

ISBN9976 973 357

Snorkelling and Fish Watching

Det här är en liten handbok för "Ocean Safaris" på 40 sidor, smidig att ha med sig vid utforskandet av reven utanför Östafrikanska kusten.

Boken inleds med en redogörelse för rev och laguner och livet där samt hur vi bör förhålla oss till dem. Grundläggande tips om utrustning för snorkling och vad jag fann mycket värdefullt, ett kapitel om faror på revet, allt i från solbränna och skrubbsår till sjöborrar, brännmaneter och andra giftiga varelser. För många gift är det bra att badda såret med så hett vatten man kan stå ut med. Då koalugerar giftet och sprider sig inte. Om man inte har med en termos med hett vatten så använd kylvattnet från utombordsmotorn, är ett av de många handfasta tipsen.

Mittendelen av boken upptas av foton i svartvitt och färg av koraller, fiskar och andra levande väsen.

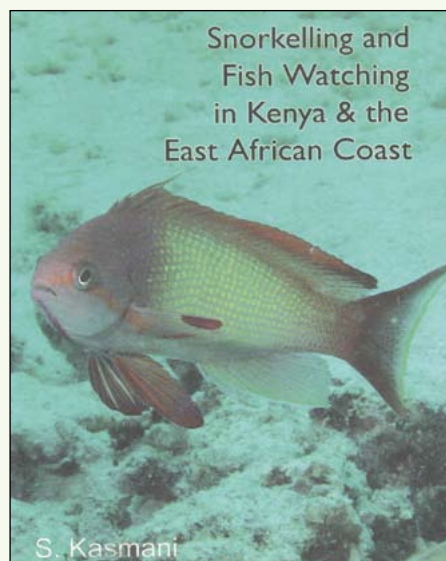
Shazzad Kasmani från Mombasa intresserade sig för livet på revet i tidigt ålder och gav ut denna handbok redan 2005. Han är numera en väletablerad naturfotograf.

Lars Asker

Snorkelling and Fish Watching

In Kenya & the East African Coast

Shazaad Kasmani (Mombasa) 2005

Flyg till Afrika?

Specialpriser om du flyger i biståndssyfte!

Drömsafari!

Välj Tanzaniaexperten Anderson's African Adventures
andersons.se

Afrika 0140-37 50 10
africa@tranas-resebyra.se
tranas-resebyra.se

Tranås Resebyrå – trygghet och kvalitet sedan 1979

